

Передмова

Ця історія почалася 2012 року. З жінкою, яка стала прототипом головної героїні, ми познайомилися випадково на відкритті виставки модного львівського художника. Чомусь одразу звернула на неї увагу. Вродлива пані, зі смаком убрана, приязна та приємна, із таким захватом розповідала про творчість Родена й мого улюбленого Моне, що я заслухалася. Подумала: «Мабуть, мистецтвознавиця». Помилилася. Вона була донька відомого мецената та дружина успішного українського бізнесмена. Розговорилися. Кілька разів сходили на каву, зустрічалися на відкритті різних виставок, приходила нова приятелька й на мої презентації. Вона познайомила мене зі своїм чоловіком. Двадцять років щасливого шлюбу, який затьмарює хіба що відсутність дітей. Чоловік ніжно тримав дружину за руку, закохано зазірав в очі, обсипав її компліментами — я навіть позаздрила такій ідилії. Бо в самої тоді все було навпаки: болісно переживала розлучення.

Потім вона кудись зникла... А за пів року знову з'явилася на моєму обрії — розчавлена й напівжива.

Зателефонувала, запросила на каву й розповіла історію свого життя, у якому, як виявилось, порівну було і смутку, і радощів, і горя, і щастя. І була порожнеча. Навіть кохання не могло заповнити цю її внутрішню спустошеність. Жінці потрібен був хтось чужий. Не психотерапевт з логічними розмислами, не близька подруга з життєвими порадами, не мама з жалощами, а чужа людина, якій можна просто виговоритися. І я — «чужа» — слухала.

Історія мене приголомшила. Пазли погано склалися в картину, але було в тому щось химерне й водночас жасне. Це історія жінки, яка щойно пережила восьму втрату ненародженої дитини. Історія жінки, яка була одержима материнством і яка, маючи все, оцього для себе найважливішого не могла мати. Терплячий чоловік, що, попри все, уперто її кохає. Материнство, у якому їй відмовлено, і її така шалена одержимість ним. Я прийшла додому і взялася писати... Про неї. І навіть не для всіх — для себе. Не дописала. Бо історія відмовлялася розвиватися за моїм планом, наче на щось чекала.

Наші дороги знову розійшлися. Як стрімко ввірвалася ця жінка в моє життя, так раптово й зникла. Спільні знайомі казали, що переїхала жити в іншу країну. Чернетка недописаного роману лежала в архіві, і я була впевнена, що ця оповідь так ніколи й не буде дописана.

Улітку 2019 року біля оперного театру до мене озвалася елегантна пані в красивому рожевому костюмі та білому капелюшку. Це була вона.

Щойно я повернулася додому, то передусім відкрила недописаний файл. Тепер я знала, як має закінчитися ця історія.

Коли ви дочитаєте роман, то, можливо, подумаєте: «Так не буває. Ох, та Дара Корній». А я заперечу словами моєї героїні: «Буває, буває ще й не так! Бо це людське життя».

Роман «Троян-зілля» — це історія, списана з реалій. Історія, у якій, звісно, присутній авторський домисел. Історія, героїня якої дозволила її розповісти за умови, що імена-прізвища персонажів та деякі локації будуть змінені.

Дякую прототипу моєї головної героїні за цю довіру. Принагідно щиро дякую моїм першим читачам та консультантам цієї історії. Ваша допомога безцінна. Насамперед моєму коханому чоловікові, першому читачеві та другу Володимирі Чуловському, а також письменнику, перекладачу та краєзнавцю Сергію Синюку, історику та краєзнавцю Олегу Заячківському, книгознавиці та книголюбу Людмилі Фіть, доброму книгоприятелю Олександрі Скализі, уважним до деталей чарівним паням Мар'яні Верховцевій та Наталі Піці, працівницям Львівського обласного клінічного перинатального центру та його пацієнткам (прізвища з етичних міркувань просили не називати), гордовитій горі Говерлі, яка за третім разом таки дозволила на себе піднятися та побродити її схилами. Велика подяка колективу видавництва «Віват» за плідну співпрацю: Юлії Орловій, Оксані Кандибі, Олені Рибці, Аліні Беляковій та багатьом іншим. Окрема шалена вдячність моїй чарівній редакторці Марії Бірченко, яка на відмінно прожила цей текст.

Вдумливого занурення в події, мій читачу!

1

Віднедавна Вероніка полюбила темряву. Темрява — це велике ніщо. І водночас темрява — це спокій. Темрява — це забуття. Темрява — це сподівання на те, що завтра не настане. Бо, може, Бог над нею нарешті змилюється: вона засне й не прокинеться. Заплющила очі, наповнюючи тіло темрявою. Темрява хапала за серце, пірнала в мозок, з'їдала душу. Ще трішки, мить, — і все скінчиться. Та раптом мертвий чар тиші розітнули неприємні звуки: надривно затужила сирена, занявчав заблуда кіт, зареготали п'яні пізні перехожі під вікнами...

Поки жива. Бо хай би куди душа примандрувала по смерті — у рай чи в пекло, — котячих оргій, завивань сирен і безпросвітних п'яниць там точно не буде.

Отже, жива. Жива? Чому? Мій батечку Всевишній, за що ж ти зі мною так, любий? Чому я досі жива? Ж-и-в-а...

Одинока сльоза витекла з-під міцно стулених повік і повільно покотилася обличчям. Жінка важко зітхнула... Так, вона жива, може плакати й мусить

дихати. Але навіщо жити? Для кого жити? Цього разу остаточний вирок. Остання, десята, спроба — фатальна. І то її, тільки її фіаско. Навіть не знала, як описати те, що зараз відчувала. Ще вчора купалася в приємних хвилях очікуваної втіхи, а всі застереження гнала від себе кудись на задвірки свідомості. Мов птаху-щастя, держала за хвіст віру в те, що цього разу диво відбудеться. І та віра наповнювала-заполонювала собою все її ество. Учора, то БУЛО вчора. Аж раптом усе урвалося. В одну мить. П'ять місяців позитивних емоцій, кольорових барв, у які диво, що от-от мало статися, розфарбовувало її світ. Довгих прекрасних п'ять місяців. Цього разу дорога була найдовшою. Вона може навіть сказати якою — аж до пів сантиметра. Бо знала і день, і час, коли вони з Ростиком зачали сина, коли лагідний промінчик його душі став частинкою її лона. О так, вона зараз може назвати й час, коли настав край. Математична точність, хай би її...

Коли Вероніку везли в операційну, сліз уже не було, вона їх напередодні виплакала всі до краплі, принаймні на тепер. І ось одна-єдина скупа сльозина скотилася навздогін болю.

Усе відбулося так, як завжди відбувалося. Дико й моторошно. Уранці прокинулася порожня й розбита від усвідомлення правди. Наснився той самий страшний сон. Пророчий. Цього разу мертвого кажана вона знайшла втопленим у їхній ванній. Але хай там як, хай би де вона у снах знаходила тіло мертвого кажана, це означало завжди одне й те саме: її ненароджена дитина вже мертва.

Коханий був на роботі. Схопився вдосвіта й не став її турбувати, бо він у неї дуже уважний, завжди лагідний,

терплячий, ніжний. Вона ж того дня проспала довше, аніж завжди. Прокинулася майже об одинадцятій мотра від власних сліз. Ці лихі сні ніколи не зраджували. І цього разу теж не зрадять. Бо вкотре біда звалила на неї свою тяжку ношу. Плакала, голосила, вила — і слухала... Слухала дитячий плач, який щоразу, коли вона втрачала ненароджене маля, зачинав дзвеніти в голові. Знесилена від горя та муки, зателефонувала Володимиру Олексійовичу — лікарю. Чужим і далеким голосом пролопотіла: «Він мертвий. Я вбивця власних дітей, пане Володимире. Приїжджайте». Володимир Олексійович не ставив зайвих запитань, не заспокоював. Таке відбувалося не вперше, Вероніка ще жодного разу не помилилася. Лікар скомовкою сказав: «Їду. Швидко сам викличу». Приїхав разом зі швидкою. Уже в машині слухав серцебиття дитини, супився. Дерев'яним голосом комусь через мобільний наказав готувати операційну, таким само дерев'яним голосом зателефонував Ростіку.

А що в лікарні? Усе як завжди в лікарні. УЗД підтвердило: дитина мертва. Термінова операція, яку кесаревим розтином не назвеш, пологами й поготів. Засинала-вмирала під кволо-заспокійливі слова чоловіка. Прокинулася в післяопераційній, найнещасніша у світі. Лежала мовчки, навіть не розплющувала очей. Її син помер. Не захотів народжуватися. Чому так? Чому вони не хочуть ставати її дітьми? Закінчені наркоманки, алкоголички, повії, злидарки — ті, хто найменше заслуговує на щастя материнства, — отримують його просто так, дарма. А вона? Вона найбільше цього прагне — і не може мати. Значить, вона найгірша з-поміж найнедостойніших? Навіть не так.

Найгірша з-поміж найзатятіших грішників. Тому що вона вбивця власних дітей. Десять спроб — десять ненароджених малят. Остання її надія народити в сорок чотири провалилася. Більше смертей не буде. Кінець. Офіційно ця десята її вагітність позначена першою смертю дитини, бо немовля таки народилося — хай мертво, хай через кесарів, але... Майже шестимісячне й не викидень.

А дев'ять попередніх її непохованих дітей? Жодного не носила понад чотири місяці. Вероніка пригадує свою одержимість узяти в природи те, що має належати їй за здоровою логікою. Лікарі всі як один запевняли: вона абсолютно здорова, а феномен того, що її організм так протриває вагітності, не могли пояснити. І вплинути на це ані медикаментозно, ані психологічно теж ніяк не могли. Хтось з ескулапів запропонував скористатися послугами сурогатної матері. Вона погодилася. Однак і ця спроба увалася викиднем...

Скільки разів вона собі повторювала як мантру, що стане матір'ю? Затято, з кожною вагітністю. Вірила, що рано чи пізно вона зможе виносити маля. Дев'ять невдалих спроб. І от нарешті остання, у яку, крім віри й молитви, найкращих лікарів і купи грошей, було вкладено й те мізерне і водночас найпотужніше — надію.

Не раз вона вклякала в церкві перед іконами, просячи Господа простити їй усі гріхи, вільні та невольні, простити гріхи її предків, якщо такі є і якщо то вони заважають їй виносити дитинку. Благала подарувати їй найцінніший дар для жінки — дар материнства. Завжди в серці жила віра, завжди. Вона сповнювала її, заспокоювала й запевняла, що цього разу все буде добре.